

a la lluna (de València

Relats de terror

Edgar Allan Poe

La màscara de la mort roja

Feia molt de temps que la *mort roja* assolava el país. No hi havia hagut mai cap pesta tan fatal ni tan espantosa. La sang era la seua encarnació i el seu segell: el color roig i l'horror de la sang. Causava uns dolors aguts, un vertigen sobtat, un dessagnament abundant pels porus i, després, el traspàs. Les taques de color escarlata que tenien les víctimes al cos i, sobretot, a la cara eren el senyal de la pesta que les excloïa de l'ajuda i la compassió dels seus congèneres. L'atac, el desenvolupament i el final de la malaltia duraven, en total, mitja hora.

Tot i això, el príncep Prospero era feliç i coratjós i sagaç. Quan la meitat dels habitants dels seus dominis ja havia mort a causa de la pesta, va fer que es presentaren davant seu un miler d'amics, d'entre els cavallers i les dames de la cort, sans i alegres, i es va retirar amb ells a una de les seues abadies fortificades. L'abadia era una estructura vasta i magnífica que manifestava els gustos excèntrics però distingits del príncep. La rodejava una muralla alta i forta amb portes de ferro. Una vegada van entrar els cortesans, va fer dur forges i martells enormes i va fer soldar els forrellats. Amb tot açò pretenia eliminar qualsevol opció d'entrada o d'eixida en cas que els que hi havia dins sofriren atacs de desesperació o de

frenesí. A l'abadia hi havia de tot el que pogueren necessitar; amb aquestes precaucions, podien plantar cara al contagi. Els de fora ja se les arreglarien. Mentrestant, era una bogeria afligir-se o pensar-hi. El príncep havia preparat tota mena de diversions per als seus amics: bufons, improvisadors, ballarins, músics, bellesa i vi. Dins hi havia tot açò i seguretat; fora estava la mort roja.

Quan ja feia cinc o sis mesos que estaven allà reclosos, i mentre la pesta bramava més furiosament que mai, el príncep Prospero va entretenir els seus amics amb un ball de màscares d'una magnificència inusual.

Aquell ball de màscares era una escena voluptuosa. Però primer deixeu-me que us explique com eren les cambres on va tenir lloc. Eren set cambres, una *suite* imperial. En molts palaus, però, aquestes *suites* són allargades i les portes es pleguen contra les parets a ambdós costats, i així pot veure's quasi tota l'estança. Però aquesta *suite* era prou diferent, tal com calia esperar del gust del noble per les coses estranyes. La disposició de les cambres era tan irregular que sols se'n podia veure una cada vegada. Cada vint o trenta metres hi havia una revolta sobtada i, amb cada revolta, l'efecte que s'aconseguia era nou i original. A dreta i esquerra, enmig de cada paret, hi havia una finestra gòtica llarga i estreta que donava a un passadís tancat que seguia les revoltes de la *suite*. Aquestes finestres eren vitralls de colors, i el color del vidre depenia del

matís predominant a la decoració de l'habitació a la qual donava. L'habitació de l'ala est estava decorada, per exemple, de blau i les finestres eren d'un blau molt viu. La segona habitació tenia la decoració i la tapisseria de color morat i els vidres eren morats. La tercera era completament verda, del mateix color que les seues finestres. Els mobles i la llum de la quarta eren taronja, els de la cinquena blancs i els de la sisena violats. La setena habitació estava completament coberta de tapisseries negres de vellut que penjaven del sostre, cobrien les parets i descansaven formant plects damunt d'una estora de la mateixa tela i del mateix color. Tot i això, en aquesta habitació el color de les finestres no es corresponia amb el de la decoració. Ací les finestres eren d'un color escarlata semblant al de la sang. Doncs bé, entre la gran quantitat d'ornaments daurats que hi havia escampats per les habitacions o que hi penjaven del sostre no hi havia cap llàntia o canelobre. No hi havia cap mena de llum emanant de cap llàntia o espelma dins la *suite*. No obstant això, als passadissos de la *suite* hi havia, enfront de cada finestra, un trípod massís que suportava un braser amb foc que, al seu torn, projectava rajos de llum a través del vidre tintat i il·luminava intensament l'habitació. I, d'aquesta manera, un munt d'aparicions fantàstiques i cridaneres sorgien pertot arreu. Però a l'habitació de l'ala oest, la negra, l'efecte de la llum del foc que queia sobre les cortines negres a través dels vidres de color sang era d'allò més horripilant i

produïa tal sensació en tots aquells que s'atrevien a entrar-hi que eren pocs els membres del grup prou valents per a fer-ho.

Era també en aquesta habitació on hi havia, a la paret de l'oest, un enorme rellotge de banús. El pèndol d'aquest rellotge es movia d'un costat a l'altre amb un soroll fort, monòton i sord, i quan la minutera feia tota la volta i havia de sonar l'hora, sorgia dels pulmons de bronze del rellotge un soroll clar, fort i extraordinàriament musical. Aquest soroll, però, tenia unes notes i un èmfasi tan originals que cada vegada que donava l'hora els músics de l'orquestra es veien forçats a deixar de tocar momentàniament per tal d'escoltar el campaneig. Els ballarins deixaven també de ballar i tot el grup semblava desconcertat. Mentre el rellotge sonava, fins i tot els més actius del grup es quedaven blancs com la paret, i els més ancians i seriosos es posaven les mans al cap com si meditaren o somiaren. Tot i això, quan el rellotge deixava de sonar, tothom semblava riure al mateix temps, els músics es miraven i somreien, com qui somriu a causa del seu nerviosisme i folia, i es deien baixet els uns als altres que la propera vegada que sonara el rellotge no reaccionarien així; però al cap de seixanta minuts, que són tres mil sis-cents segons del temps que vola, tornava a sonar el rellotge i tornaven a desconcertar-se, a tremolar i a meditar tal com havien fet abans.

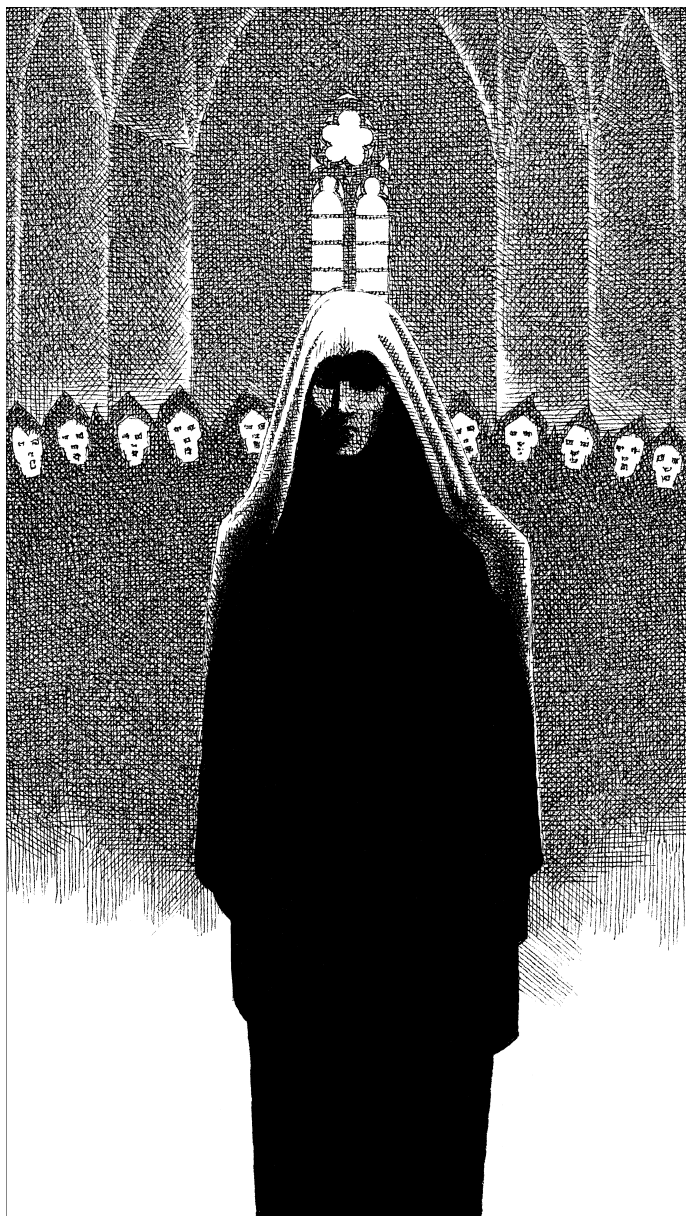
Però, a pesar de tot açò, la festa va ser alegre i magnífica. Els gustos del príncep eren una mica es-

transys. Tenia molt bon gust per als colors i els efectes. Per a ell la decoració no es plegava a la moda. Els seus dissenys eren molt vehements i atrevits, i les seues concepcions brillaven amb una resplendor bàrbara. Hi havia gent que pensava que estava boig; els seus seguidors, però, no ho creien. Calia escoltar-lo, veure'l i tocar-lo per a saber que no ho estava.

Havia dirigit la majoria dels treballs de decoració de les set cambres per a la festa, així com la confecció de les disfresses del ball de màscares. Poden estar segurs que eren grotesques. Hi havia molta resplendor i molta brillantor i molta picantor i molta fantasmagoria; molt del que després s'ha vist a l'*Hernani* de Victor Hugo. Hi havia figures arabesques amb formes desproporcionades. Hi havia també fantasies delirants pròpies de la imaginació d'un boig. Hi havia molta bellesa, molt de capritx, molt d'estrany, quelcom de terrible, i no poca cosa que podria haver provocat fàstic. A les set cambres hi havia plasmats, en realitat, gran nombre de somnis. I aquests somnis es recaragolaven, agafaven color de les cambres i feien que la música estrofolària de l'orquestra semblara l'eco de les seues passes. I, de tant en tant, sona el rellotge de banús que hi ha a la cambra de vellut. I, aleshores, per un moment, tot es queda quiet, tot es queda en silenci, llevat de la veu del rellotge. Els somnis es queden paralitzats. Però l'eco del rellotge s'apaga, sols ha durat un instant, i una rialla suau, mig reprimida, flota en l'ai-

re quan s'esvaeix el so. I la música torna a sonar i els somnis tornen a viure i a recaragolar-se ací i allà, més alegres que mai, mentre agafen el color de les finestres tintades per les quals entra la llum dels trípodcs. Però cap dels disfressats no s'aventura a entrar a la cambra de més a l'oest, ja que la nit es va esvaint i per les finestres del color de la sang entra una llum rogenca i la negror dels cortinatges foscos és aterridora i aquells que tenen el valor de trepitjar l'estora negra senten el toc esmorteït del rellotge de banús d'una manera més solemne i emfàtica que qualsevol dels que s'abandonen a les alegries més llunyanes de les altres cambres.

Però aquestes altres cambres estaven plenes de gent i el cor de la vida batejava febrilment en totes. I la festa seguia vertiginosa fins que va arribar el moment que el rellotge va començar a tocar la mitjanit. La música va deixar de sonar, com ja he dit abans, i els ballarins van parar i tot va detenir-se, com ja havia passat abans. Però ara el rellotge havia de sonar dotze vegades, i potser va resultar que hi va haver més temps perquè s'escolaren més cavil·lacions en la ment dels pensatius. I potser també va resultar que, abans que s'hagueren esvaït els ecos de les darreres campanades, molts dels individus del grup havien notat l'aparició d'una figura emmascarada que abans no havia atret l'atenció de ningú. El rumor de la seua presència s'havia estés pertot arreu i de tot el grup sorgia un murmur i un bronzit que al principi

semblava de desaprovació o de sorpresa i més tard de terror, d'horror, de fàstic.

En una reunió de fantasmes com la que he descrit, és bo d'imaginar que cap aparició normal no hauria causat tanta sensació. En realitat, aquella nit quasi no hi havia límits a l'hora d'escollir les disfresses, però la figura en qüestió havia passat de la ratlla i havia superat els límits fins i tot del decòrum indefinit del príncep. Hi ha fibres als cors dels més temeraris que no es poden tocar sense emoció. Fins i tot per als perduts, que es prenen la mort i la vida com una broma, hi ha temes amb els quals no es pot jugar. De fet, tothom semblava estar ben convençut que en la disfressa de l'estrany no hi havia ni gràcia ni propietat. La figura era alta i esprimatxada i anava coberta de cap a peus amb una mena de mortalla. La màscara que li tapava la cara estava feta de tal manera que quasi reproduïa el rostre d'un cadàver rígid, i fins i tot l'escrutini més detallat hauria tingut problemes per a detectar la trampa. I tot això, malgrat tot, podrien haver-ho tolerat, i fins i tot aprovat, els bojos que tenia al voltant. Però la màscara havia arribat al punt d'adoptar la forma de la mort roja. La seua vestidura estava mullada de sang i el seu front, igual que totes les faccions de la seva cara, anava esquitxat amb l'horror escarlata.

Quan els ulls del príncep Prospero es van fixar en aquesta imatge espectral, que es movia entre els ballarins de forma solemne i lenta, com si volguera

reforçar així el paper que representava, se'l va veure convuls, primer amb una forta esgarripança de terror o de disgust, però després amb el front roig de fúria.

—Qui s'atreveix? —va dir amb veu ronca als cortesans que estaven prop d'ell—. Qui s'atreveix a insultar-nos amb aquesta burla blasfema? Agafeu-lo i desemmascareu-lo! Així sabrem a qui hem de penjar dels merlets demà a l'eixida del sol.

Quan va pronunciar aquestes paraules, el príncep estava a la cambra més oriental, la blava. Les seues paraules es van sentir amb força i claredat a les set cambres, ja que el príncep era un home vigorós i robust i la música havia callat quan ell ho havia ordenat amb un gest de la mà.

Era a la cambra blava amb un grup de cortesans, que estaven blancs com la paret. Al principi, mentre parlava, tothom es va girar cap a l'intrús, que aleshores estava prop del príncep i que, amb pas pausat i majestuós, encara s'hi va acostar més. Però la presumpció boja de la màscara causava una paüra i un terror indefinibles en tots els assistents a la festa i ningú va gosar provar d'aturar-lo. Per tant, va passar a un metre del príncep sense ningú que li parara els peus. I, mentre els assistents a la festa es desplaçaven tot d'una del centre de les cambres a les parets, la màscara va avançar sense interrupció, amb el mateix pas mesurat i solemne que l'havia distingit des del principi, de la cambra blava a la púrpura, de la púrpura a la verda, de la verda a la taronja, de la

taronja a la blanca i de la blanca a la violada, sense que hi haguera cap moviment decidit per a aturar-lo. Va ser aleshores que el príncep Prospero, boig de ràbia i vergonya per la seua covardia, va creuar corrents les sis cambres sense que ningú el seguira, ja que eren tots presa d'un terror mortal. Empunyava una daga i s'havia acostat impetuosament a un metre de la figura que s'allunyava quan aquesta, que havia arribat a un dels extrems de la cambra de vellut, es va girar de sobte i va fer front al seu perseguidor. Es va sentir un crit agut i la daga va caure damunt l'estora fosca, la mateixa estora on un instant després jeia mort el príncep Prospero. En aquell moment, un grup de convidats del príncep, armant-se del valor boig que naix de la desesperació, es van llançar d'una dins l'habitació negra i, agafant la màscara, que estava erecta i immòbil a l'ombra del rellotge de banús, van sufocar un crit de terror en descobrir que la mortalla i la màscara cadavèrica que subjectaven amb tanta violència no estava habitada per cap forma tangible.

I així es va reconèixer la presència de la mort roja. Va aparèixer com un lladre, de nit. I un a un es va desfer de tots els convidats dins les sales sangonoses on abans se celebrava la festa. I cadascun d'ells va morir en la postura de desesperació en què va caure. I el campaneig del rellotge de banús va morir quan va morir l'últim dels convidats. I les flames dels trípod es van extingir. I la foscor, la putrefacció i la mort roja van regnar sense límits sobre totes les coses.

